

ČASOPIS PŘIEVIDZSKEJ FARNOSTI
BARTOLOMEJ

ROČNÍK XXVI.

ČÍSLO 10

OKTÓBER 2018

Misia

Šírme radosť - Banická omša - Tábor rozvedených - Gól za život
Detský ruženec - Priatelia misií - Biskup z Tanzánie - Kalazanská rodina

Návšteva misionára Róberta Baleka v Prievidzi, 20. septembra 2018

Našou misiou je šíriť radosť

Každé malé dieťa si pri slove *misia* určite predstaviť Afriku, dedinku černochovo a pár dobrých kresťanov, ako rozdávať lieky, jedlo a Božie Slovo.

Nikdy sa ale doba nemenila tak rýchlo ako za posledných päťdesiat rokov. A ja sa pýtam sám seba, koľko ešte asi bude trvať, kým sa africkým deťom pri slove *misia* vybaví Európa, mestečko bielych a pár veriacich černochovo, ako všade rozdávať radosť, záujem a Božie slovo.

Byť misionárom dnes už zďaleka nie je výsada pár vyvolených a zapálených odvážlivcov, ktorí horia za Krista tak veľmi, že sa vrhajú strmhlav do nebezpečenstiev exotických krajín. Každý Prievidžan - katolík dostal od Boha v krste tak hlboké a nádherné dary, že si ich nikto z nás predsa nemôže nechať pre seba!

Misia v Prievidzi možno neprebíha formou charitatívnych akcií, naši susedia a kolegovia nie sú fyzicky hladní a smäd-

ní. Hlad neveriacich spočíva v čomsi inom. Našou misiou je šíriť radosť! Radosť! Radosť!!! Tú hlbokú, priepastnú radosť, ktorá nedokáže zhasnúť napriek bolavému životu, napriek problémom, napriek ťažobe a pádom.

Lebo v srdci kresťana, v strede srdca každého z nás žije Boh. A to je až do smrti podstatným dôvodom na radosť. Aj keď možno často ubolenú. Ale práve tá, tak nepochopiteľná, bude jednou veľkou misiou medzi našimi milovanými neveriacimi, ktorí si budú čím ďalej, tým častejšie klásť otázku: „Prečo sú len tí kresťania takí šťastní?“

Juraj Kiss, diakon

Banická omša pripomenula alma mater Prievidžanov

Ani v tomto roku nechýbal banickým dňom v našom meste duchovný rozmer. Ukázala ho najmä Banická svätá omša, ktorú v piaristickom Kostole Najsvätejšej Trojice celebraval v nedeľu 9. septembra 2018 dekan Vladimír Slovák.

Hudobnú stránku výborne zvládol Školský orchester Základnej umeleckej školy Ladislava Stančeka Prievidza spolu s Miešaným zborom Rozkvet pod dirigentskou taktovkou Jána Glosa. Orchester so spevokolom uviedli dielo hudobného skladateľa Josefa Buchnera pod názvom Banická omša, ktorého časti sú komponované na melodické motívy starých banických piesní. Hudbu, ale i Božie slovo sledovali predstavitelia mesta na čele s primátorkou Katarínou Macháčkovou, predstavitelia Hornonitrianskych baní Prievidza i banických spolkov. Príjemným prekvapením bola hojná účasť veriacich, ktorá predbehla minulé roky.

Alma mater

Úvod a záver bohoslužby venoval celebrant, prievidzský dekan Vladimír Slovák, téme očakávaného útlu baníctva na hornej Nitre: „Nedávno som s istým mužom debatoval o našom meste a spomenul som mu, že oproti mestu, kde som vyrastal, mi tu chýba univerzita. ‚My tu máme svoju alma mater,‘ odpovedal mi. ‚Sú ňou naše bane. Oni nás nielen živia ale sú aj školou, univerzitou, kde ľudsky dozrievali celé generácie Prievidžanov.‘ Uvedomil som si, že má pravdu. A spolu s ním i všetkými vami dnes chceme ďakovať Bohu za dar uhlia, za dar baní a najmä za baníkov. A súčasne ho prosiť za tých, ku ktorým sa naša milovaná matka - alma mater - nezachovala milo. Za tých, ktorí v bani tragicky zahynuli,“ povedal v úvode svätej omše.

Štyri mamy

K téme sa celebrant vrátil aj v závere bohoslužby: „Dovoľte, aby som sa s vami podelil aj o zážitky z ostatných dní, najmä

zo štvrtku a z piatku, kedy som navštevoval chorých v ich domovoch. Sú rôzni a majú rôzne osudy. Chcel by som vám priblížiť štyri z nich, v ktorých môžeme vidieť, ako prežívajú starobu a chorobu, ale najmä vzťahy s rodinou štyri mamy:

1. „Viete, ja som skoro stále sama, ale dvanásteho sem príde skoro celá rodina, deti i vnúčatá. Vtedy mám dôchodok a každý má nejaký problém či akútnu prosbu. A potom mám niekedy problém ja, aby mi ostalo aspoň toľko, aby som mesiac ako tak prežila. Zletia sa sem ako supy.“

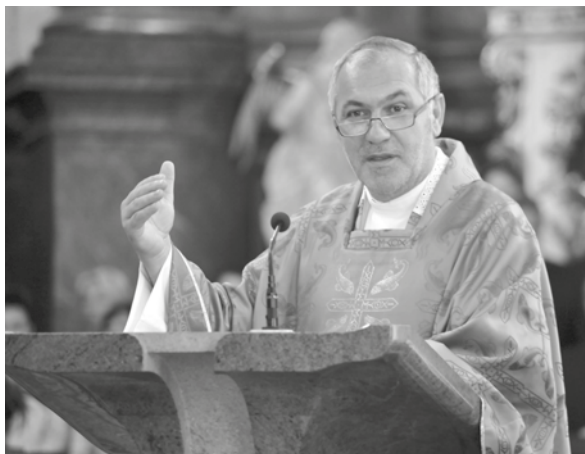
2. „Moje deti sú ďaleko. Čo už s nimi. Je mi ľúto, že na mňa nemajú čas, ale oni majú svoj život. Chápem to. I keď často rozmýšľam, čo s týmto všetkým, s naším domom bude. Berie skazu. Ale oni povedia čo nás po tom, my máme svoje domy. Nám sa žije lepšie. Viete, a oni sa pritom nevedia dohodnúť, kto kedy a ako mi majú pomôcť, doslova na seba niekedy nadávajú. Veľmi ma to bolí.“

3. U tretej som stretol syna z Bratislavy. Cestuje skoro každý víkend. Cez týždeň sa o maminku starajú sestry, ktoré bývajú v Prievidzi, ale je toho na ne veľa. Tak chce aj on pomôcť. Ved' sú jedna rodina a chcú maminke odplatiť, čo všetko pre nich robila.

4. „Takú starobu si ani nezaslúžim,“ hovorí štvrtá. Má výnimočný postoj k životu, ale asi ho majú aj jej deti. „Ďakujem za všetko, čo som prežila, čo som v živote dostala a verím, že moje deti sa budú mať lepšie. Aj keď v iných podmienkach. Lebo oni sa majú radi, nehovoria o sebe zle, pomáhajú si. Teraz mám krásnu starobu. Deti sa o mňa starajú, nič mi nechýba a teším sa za svojím mužom hore na vršok.“

Na príklade štyroch mám a bane ako „alma mater“ napokon celebrant rozvinul myšlienku toho, aké máme vzťahy k baniam: „Naša alma mater, naša živiteľka baňa zostarla. Je na dôchodku a pripravuje sa navždy zavrieť oči. Taký je osud, taká je realita. Ale čo my, jej deti, tí, ktorých vychovala, roky živila, ktorí vďaka nej dozreli? Aký k nej máme a chceme mať vzťah? Ako supy, ako jej rozhádané a nevďačné, či naopak milujúce a spolupracujúce deti? Myslím si, že staroba našej mamy je pre nás všetkých veľkou výzvou, a tak či tak ukáže, akí sme ľudia. Kiežby generácie po nás mohli povedať, že sme boli jej dobré deti,“ dodal.

Text: Alojz Vlčko, foto: Štefan Kollár

F6 - Chvály s Božími bojovníkmi

Každý, kto sa 13. septembra podvečer zastavil v kresťanskej kaviarni Daddy's cafe, mohol zažívať Božiu prítomnosť na chválovom koncerte kapely F6.

Kapela pozostáva z bielych aj rómskych hudobníkov. Jej názov je odvodený od Listu Efezanom 6, kde sa píše o Božích bojovníkoch. A títo muži takými skutočne sú. Už niekoľko rokov sa snažia bojovať a šíriť evanjelium medzi Rómami a tiež prispievať k zlepšeniu vzťahov medzi bielymi a Rómami. Spolu s kapelou Lámačské chvály cestujú po Slovensku a organizujú Turné zmierenia.

Navštevujú tiež detské domovy a väzenia a pomáhajú tým najbiednejším. Spolupracujú s organizáciou Úsmev ako dar a sú súčasťou ich Konferencií o odpustení. Modlia

sa, aby prišlo k vzájomnému odpusteniu medzi rómskym a slovenským národom. Navštevujú základné školy, spolupracujú s Rádiom Lumen, kde pripravujú relácie, ale hlavne úžasne chvália Pána.

Ked' prišli do kaviarne a pripravovali si aparatúru, pôsobili ako jednoduchí, skromní, tichí chalani. Už pri prvých tónoch zaplavila kaviareň mocná Božia prítomnosť a ohromná radosť. Viedli ľudí do jednoduchosti, odovzdanosti Bohu, učili nás uvoľniť sa a byť nekomplikovaní a veselí ako deti, bolo to naozaj veľmi silné. Vypočuli sme si úžasné svedectvá, ako Boh konal v ich životoch, modlili sme sa za naše národy, žehnali Slovensku, učili sme sa spievať známe chválové piesne v rómskom jazyku. Bolo to naozaj úžasné. Všetci veríme, že to neboli posledné chvály s F6, že sa čoskoro s nimi opäť uvidíme a už teraz vás nabádam, aby ste si nenechali ujst' príležitosť modliť sa a chváliť s týmito skvelými Božími bojovníkmi.

Hana Bendová

Páter Róbert Balek odporúčal prijať bolesť ako modlitbu

Vo štvrtok 20. septembra 2018 slúžil večerné sväté omše vo farnosti (vo farskom kostole i v kostole u piaristov) verbista Róbert Balek. Už deviaty rok pôsobí ako misionár v Rusku. V súčasnosti pomáha na ostrove Sachalin.

Páter Róbert počas svätých omší spomínal na to, ako si ho Boh viedol po mnohých miestach v Rusku a ako postupne zisťoval, že všade bol užitočný aj napriek tomu, že nie vždy bol stotožnený s Božím plánom. Veriacich na svätých omšiach povzbudil k väčšej radosi a láske voči blíznym, pretože ako sám povedal, nadávať a zlorečiť je jednoduché. Tiež vyzval prítomných prijať ich bolesti ako modlitbu a obeť za misionárov.

Okrem slávenia svätých omší prednášal aj žiakom na piaristickej škole. „S misionárom Róbertom Balekom som sa stretla po prvýkrát v našom piaristickom kostole. Prekvapilo ma, že napriek rokom, ktoré strávil v zahraničí, nemal problém hovoriť po slovensky bez ruského prízvuku. Oboznámil nás s miestom svojho súčasného pôsobiska. Pokračoval rozprávaním o tamojších kresťanoch a k tomu pridal niekoľko smutných, ale aj veselých príhod. Taktiež spomenul mnoho krásnych príbehov o obrátení, vrátane príbehu mladého dievčaťa

menom Aňja, ktorý ma naozaj chytil za srdce. Fascinovalo ma, s akou jednoduchosťou rozprával a ako dokázal udržať pozornosť všetkých, vrátane malých detí. Pre mňa to bola veľmi obohacujúca prednáška a verím, že mnohým, priniesli jeho slová povzbudenie a posilu do ďalších dní,“ zhodnotila jeho prítomnosť študentka Kristína Milová.

Text: Mária Pytlová

Foto: Štefan Kollár

Skutočné šťastie je, keď robíš šťastnými ostatných

Písal sa deň 20. septembra a do našej piaristickej školy zavítal hosť. Pricestoval až z ďalekého Sachalinu v Rusku a nebol to nik iný ako páter Róbert Balek. Prišiel nám porozprávať niečo viac o tom, ako sa žije v Rusku, čo konkrétne tam robí on a mnoho iných zaujímavých príbehov. Rozpovedal nám veľa príbehov o ľuďoch, ktorých spoznal.

Jeden z príbehov bol o ceste vo vlaku, kde spolu s ním cestovali tri sestry a volali sa (do slovenčiny preložené) Viera, Nádej a Láska. Vrávi sa „A najväčšia z nich je Láska“, čo platilo aj v tomto prípade. Počas cesty vlakom si k nim do vagónu prisadli muži značne posilnení alkoholom, boli hluchí a naši cestovatelia sa nemohli vyspať. No potom sa „Láska“ postavila a zakričala, aby boli všetci ticho a každý ju počúvol.

Okrem príbehov nám páter výrazne dohovárať spôsobom veľmi otvoreným a úprimným. Hovoril o odvahe, vážení si vecí, ktoré máme a nespočetne veľa iných. Rozprával len krátko, no za ten čas stihol povedať viac, ako iní za celý deň. Jedna myšlienka mi neustále rezonuje v hlave a srdci: „Skutočné šťastie je, keď robíš šťastných ostatných.“

Veronika Vravková

Ondrej Šmidriak si pripomenul 25. výročie kňazstva

Napriek krátkosti času, ktorý strávil Ondrej Šmidriak ako kaplán v Prievidzi v rokoch 1994 - 1995, si vybudoval krásne a trváce vzťahy s farníkmi. Aj preto sa rozhodol osláviť svoje 25. výročie kňazstva svätou omšou vo svojom bývalom pôsobisku.

Svätú omšu slúžil Ondrej Šmidriak v sobotu 22. septembra vo farskom kostole o 16:30. Hovoril počas nej o svojich skúsenostiach z Tanzánie a poukázal na odlišnosť v prejavoch viery tam a na Slovensku. Vyzval veriacich nehanbiť sa za vieru a byť misionármi na mieste, kde sa nachádzajú.

Po svätej omši pripravil misijný klub pre oslávenca pohostenie na fare. Vládla tam uvoľnená a otvorená atmosféra.

Text: Mária Pytlová
Foto: Štefan Kollár

Mladí z prievidských farností navštívili Prahu

Skupina siedmich mladých ľudí z farností Prievidza-Zapotôčky a Prievidza-mesto si počas druhého septembrového týždňa urobila výlet. Vďaka študentským zľavám sa rozhodli vycestovať do hlavného mesta Českej republiky.

V Prahe mladí strávili dva dni. Stihli počas nich obehnúť väčšinu najznámejších pamiatok ako je Karlov most, Staromestské námestie či Pražský hrad. Orloj nevideli z dôvodu rekonštrukcie. Navštívili však Kostol Panny Márie Víťaznej, v ktorom je vystavené Pražské Jezuliatko.

„Výlet do Prahy bol krásnym koncom krásneho leta. Dúfam, že ani zďaleka nebol posledný. Páčilo sa mi, ako sme nachádzali po meste milé drobnosti, napríklad presvetlenú vitráž, zaujímavú maľbu na stene domu alebo trochu lacnejšiu kávu. Tiež ma potešilo, že sme našli nové priateľstvá medzi sebou,“ zhodnotila výlet Mária Štefíčková z farnosti Prievidza-mesto.

Mária Dubcová z farnosti Prievidza-Zapotôčky vnímala dvojdňový pobyt podobne: „Výlet do Prahy bol ďalším dôvodom na stretnutie mladých z farností. Spoloč-

ne sme zakúsili dobrodružstvo. Zabavili sme sa a utužili svoje priateľstvá. Videli sme aj nočnú Prahu, kultúrne pamiatky a hračkárstvo, ktoré bolo naozaj veľké. Bol to krásny pohodový výlet na konci prázdnin.“

Text a foto: Mária Pytlová

Letný tábor pre rozvedených s deťmi

V dňoch 18. až 25. augusta 2018 sa uskutočnil v poradí už 3. ročník tábora pre rozvedených a v odluke žijúcich manželov s deťmi. Tentokrát prebiehal v krásnej prírode Nízkyh Tatier v obci Bystrá pod Chopkom. V chate Limba sa stretlo 17 dospelých a 30 detí z celého Slovenska, niekoľkí aj z okresu Prievidza. Staral sa o nich deväťčlenný tím ľudí pod vedením saletína, pátra Mateja Trizuliaka.

Pobyť sa začal v nedeľu večerou a pokračoval svätou omšou vonku na terase pri zurčiacom potoku. Po nej sme sa dospelí posadili do kruhu a páter Matej nás oboznámil s témou tábora, ktorá bola tento rok spojená so životom Mojžiša. Každý deň sme túto tému rozvíjali, počúvajúc najprv príhovor pátra Mateja. Potom sme sa vzájomne zdieľali v skupinkách.

O naše deti sa zatiaľ starali ochotní animátori, ktorí s nimi tému Mojžiš rozoberali k ich veku primeranej forme. Hrali sa s nimi, stavali si stany, cvičili ich v dôvere a odvahe. Skoro všetko sa odohrávalo vonku. Vďaka dobrému Bohu za pekné počasie! V pondelok sme sa všetci spolu, malí aj veľkí, vybrali na túru ku Dedečkovej chate. Táto cesta symbolizovala cestu židovského národa z Egypta do zaslúbenej zeme. A vlastne aj našu cestu životom, ktorá je putovaním do zaslúbenej zeme Nebo.

V stredu niektorí absolvovali túru k Chate M. R. Štefánika a pár našich dospelých detí vyšlo až na Ďumbier. Druhá skupina dospelých a detí sa v tomto horúcom dni rozhodla schladit' na blízkom kúpalisku v Podbrezovej.

Vo štvrtok sme všetci spoločne absolvovali výlet vláčikom Čiernohronskej železnice do skanzenu Vydrovo. Prechádzka po prírode uzdravujúco pôsobila na naše zranené srdcia, tak často skúšané osamelosťou, strachom o naše deti, o budúcnosť... V objatí krásnej prírody, medzi priateľmi, ktorí sú na tom podobne ako my, sme si boli vzájomne veľkou oporou. Podvečer sa niektoré deti kúpali v bazéne v areáli našej chaty, čo bolo spojené s veľkou radosťou, medzi chlapcami aj s dokazovaním odvahy.

V piatok sme boli na prehliadke Bystrianskej jaskyne, do ktorej sme to mali len na skok. V jaskyni bolo 6 °C, tak sme sa poriadne schladili. Bolo obdivuhodné, ako sme sa o seba na tomto výlete vzájomne starali a chránili i všetky deti až po šťastný návrat do našej ubytovne.

Každý deň bola svätá omša, počas ktorej sme spoločne spievali, hovorili prosby, chválili Pána. Ďakovali sme mu za to, ako sa o nás stará, že nás v ťažkostiach zachraňuje, že dokončí plán, ktorý s nami začal. A to i napriek tomu, že nám v živote niečo nevyšlo. Najdojímavejšie na omšiach boli prosby našich detí. Často sme

žasli nad múdrosťou ich čistých srdiečok. Každý deň od pondelka do piatku sme sa zamerali na jednu vlastnosť potrebnú pre život kresťana a snažili sme sa ju rozvíjať. Odvaha, trpezlivosť, vytrvalosť, priateľstvo, poslušnosť. V sobotu sme mali sv. omšu ráno, niektorí využili aj možnosť sv. spovede alebo rozhovoru s kňazom. Počas celých šiestich dní pobytu sme stá-

le cítili lásku a ochranu nášho Otca, ktorý nám tento pobyt pripravil ako dar. A požehnal nám k tomu aj pekné počasie. Pre nás, dospelých, boli veľmi osožné rozhovory v skupinke, keď sme sa vzájomne zdieľali o svojich životoch a radili si. Deti si tu vytvorili veľa kamarátstiev. Dúfame, že o rok si pobyt znova zopakujeme.

Text a foto: Alena Debnárová

Cintoríny v Prievidzi budú mať opäť predĺžené otváracie hodiny. Ovplyvnia ich dva sviatky

Technické služby mesta Prievidza pripravujú aj na tohtoročný sviatok Všetkých svätých a Pamiatku zosnulých osobitné otváracie hodiny na hlavnom cintoríne na Mariánskej ulici v Prievidzi a v predajni s pietnymi predmetmi a kvetmi. Ovplyvní ich však nový štátny sviatok a ustanovenia Zákonníka práce.

Až do 21. hodiny

Vzhľadom na to, že rodiny navštevujú hroby príbuzných na viacerých miestach, správa cintorína prispôsobí otváracie hodiny, aby v čo najväčšej miere vyhovela návštevníkom pietnych miest. Cintorín na Mariánskej ulici v Prievidzi bude **od piatka 26. októbra do nedele 4. novembra 2018 sprístupnený od 7:00 až do 21:00**. Cintoríny vo štvrtiach Veľká Lehôtka, Malá Lehôtka, Hradec a Necpaly budú prístupné bez obmedzenia.

Predajňa s upravenými otváracími hodinami

Predajňa s pietnymi predmetmi, sviecami, kahancami, živými i umelými kvetmi v Dome smútku pri hlavnom cintoríne na Mariánskej ulici v Prievidzi bude v tomto období okrem pracovných dní mimoriadne otvorená takto:

v sobotu 27. októbra od 9:00 do 17:00;
v nedeľu 28. októbra od 10:00 do 17:00;
v pondelok 29. októbra od 7:30 do 17:00;
v utorok 30. októbra (štátny sviatok) - zatvorené;
v stredu 31. októbra od 7:30 až do 18:00;
vo štvrtok 1. novembra (deň pracovného pokoja) - zatvorené;

v piatok 2. novembra od 7:30 do 18:00;
v sobotu 3. novembra od 9:00 do 18:00;
a v nedeľu 4. novembra od 10:00 do 17:00.

Možnosť uzavretia nájmov a realizácie platieb

Správa cintorína bude v predajni Pohrebnej služby na Mariánskej ul. č. 55 vystavovať záujemcom aj nájomné zmluvy na hrobové a urnové miesta a umožní im realizovať platby za hrobové a urnové miesta na ďalšie obdobie v hotovosti alebo prostredníctvom platobných kariet.

Pokračujúca rekonštrukcia

Upozorňujeme návštevníkov cintorína na stále pokračujúcu rekonštrukciu budovy Domu smútku na Mariánskej ulici, ktorá môže mať v uvedenom období aj vplyv na umiestnenie predajne.

Pokiaľ nebude ukončená rekonštrukcia predných priestorov, predajňa bude sprístupnená v náhradných priestoroch vo dvore Domu smútku.

Technické služby mesta Prievidza,
Správa cintorína
Redakčne upravil Alojz Vlčko

Finále školského futbalového turnaja a Gól za život

V piatok 28. septembra 2018 sa na školskom dvore uskutočnilo veľké vyvrcholenie futbalového turnaja študentov a žiakov Piaristickej spojenej školy F. Hanáka posilnené o zápasy s tímom otcov. Názov tímu otcov - Gól za život - vyjadroval odhodlanie otcov hrať v živote fér a byť vždy na strane života.

Prípravu na turnaj žiaci našej školy nepodcenili a vytvorili hráčom výborné prostredie na očakávané finálové zápasy. Už pol hodiny pred 1. zápasom sa v dejisku finále začali schádzať diváci. ihrisko obklopila výborná nálada, ktorá dodávala hráčom potrebnú motiváciu. Hráči hrajúci vo finále sa pripravovali na najdôležitejšie zápasy s veľkou zodpovednosťou a samozrejme, s obrovskou túžbou vyhrať.

V prvom zápase hrali o víťazstvo žiaci v zastúpení výberu z triedy sekunda a spojený výber z tried šiestakov a prímanov. Zápas sa skončil prehrou 10:0 v prospech sekundy, ale aj tím súpera preukázal odhodlanie a bojového ducha.

Ďalší v poradí bol na programe zápas medzi tímom otcov Gól za život a hráčmi ZŠ. Zápas skončil víťazstvom 5:1 pre tím otcov. Tí sa z víťazstva tešili rovnako veľmi, ako keby sa vrátili do školských lavíc, kde teraz sedia ich deti.

Tretí zápas počas tohto krásneho slnečného dňa hrali opäť otcovia proti výberu gymnazistov. Otcovia nenechali nič na náhodu. V náročnom zápase proti gymnazistom síce nedokázali vyhrať v riadnom hracom čase (3:3), ale napokon po veľmi napínavom penaltovom rozstrele 5:4 zvíťazili znovu reprezentanti Gólu za život.

O 15:00 hod. turnaj vyvrcholil posledným zápasom, ktorý podporovalo veľké množstvo fanúšikov. Študenti septimy osemročného gymnázia sa postavili do boja proti študentom 3.F strednej odbornej školy. Zápas bol od začiatku do konca veľmi napínavý. Keď už bolo víťazstvo pre 3.F „na dosah nohy“, gymnazisti zabojovali a dve sekundy pred koncom zápasu sa vrátili do hry, vyrovnali na 3:3. Radosť ich fanúšikov bola obrovská. Napokon však v 2. penaltovom

rozstrele skončil zápas víťazstvom pre 3.F. Za svoj výkon si naozaj zaslúžia obdiv a uznanie a z celého srdca im gratulujeme. Krásny deň plný ŽIVOTA zakončil páter Michal spolu s pani riaditeľkou slávnostným odovzdávaním cien. Okrem hráčov si cenu za najlepšie fanklub odniesli žiaci triedy septima. Cenu si budú môcť prevziať v reštaurácii Daddy's café.

Všetkým hráčom, účastníkom, fanúšikom a podporovateľom turnaja ďakujeme za účasť, morálnu i materiálnu podporu a tešíme sa na stretnutie o rok.

Andrej Mazánik a Jakub Struhačka z 9. A
Foto: Monika Mečiarová

Sociálny rozmer evanjelizácie

Evangelii gaudium, 11. časť

Základné ohlásenie evanjelia (kerygma) má svoje morálne dôsledky, v ktorých centre je milosrdná láska. V Kristovi Boh vykúpil nielen jednotlivú osobu, ale aj vzájomné vzťahy medzi ľuďmi. O tom píše Svätý Otec v 4. časti svojej exhortácie.

Originalita Ducha Svätého
Duch Svätý je prameňom nekonečnej vynaliezavosti, dokáže rozvázovať uzly ľudských príbehov, aj keď sa môžu zdať veľmi zložité a nepreniknuteľné. Práve on nás vedie vychádzať zo seba smerom k bratom, prejavovať lásku k blížnemu, súciti, ktorý chápe, pomáha a podporuje.

Vlastné naplnenie ani spásu nemôžeme dosiahnuť sami od seba. Potrebujeme sa navzájom.

kov chudobnými rodičmi, detstvo v dome chudobného robotníka, nasledovanie Ježiša chudobnými, atď. V tom všetkom poznávame, že Boh udeľuje chudobným svoje prvé milosrdenstvo.
Dovoľme, aby sa aj nás hlboko dotkla bolesť druhých ľudí alebo jednotlivca.

Pozornosť lásky

To, čo Duch Svätý uvádza do pohybu, nie je prehnaný aktivizmus, ale predovšetkým pozornosť venovaná druhému

tak, ako by sme ho pokladali za seba samého. Pozornosť lásky je začiatkom skutočnej starostlivosti o osobu druhého človeka. Znamená to oceniť chudobného v jeho vlastnej добрote. Každý chudobný, keď je milovaný, je pokladaný za hodnotného.

Z lásky, pre ktorú má človek rád druhú osobu, vyplýva, že jej niečo daruje nezištne.

Túžba zmeniť svet

Božie kráľovstvo znamená milovať Boha, ktorý vládne nad svetom. V každom človeku je ukrytá hlboká túžba meniť svet, odovzdávať hodnoty a zanechať po sebe niečo lepšie, než sme tu našli.

V tej miere, v akej Bohu dovoľíme, aby vládol nad nami, bude život v spoločnosti životom dobra, pokoja a lásky všetkých.

Zaradiť chudobných do spoločnosti

Chudobných ľudí čoraz viac pribúda. Chudobných materiálne i chudobných duševne. Svätý Otec pripomína Ježišovo učenie o tom, že preukázanie milosrdenstva chudobným je kľúčom do neba. Preto „ak by si zostal hluchý voči výkriku chudobného, vyčlenil by si sa z vôle Otca a z jeho plánu“. Chudobní majú privilegované miesto v Božom srdci. Ved' aj celá púť našej spásy je poznačená chudobou: áno chudobnej dievčiny, narodenie Spasiteľa v chudobných jaskyňkách, obetovanie dvoch holúb-

Krehkosť

Všetci sme povolani starať sa o tých najkrehkejších na tejto zemi - o slabších, menej talentovaných, o bezdomovcov, drogovo závislých, o utečencov, migrantov, domorodé národy, o opustených a osamelých seniorov, o týrané a vylúčené ženy, o osamelé či nenarodené deti.

Každé urazenie dôstojnosti človeka je urážkou Stvoriteľa človeka.

Pripravila: Elena Blašková

Foto: Emília Bihariová

Ružencové bratstvo si prehlbovalo vzťah k Bohorodičke

V dňoch 28. a 29. septembra 2018 prebehla vo farskom kostole 22. duchovná obnova Ružencového bratstva sv. Bartolomeja. Okrem bohatého modlitbového a liturgického programu si prítomní vypočuli aj štyri prednášky Mgr. Branislava Markoviča, ktoré zastrešovala téma „Mária - svetlo národov“.

Dp. Branislav Markovič, ktorý duchovnú obnovu viedol, pôsobil niekoľko rokov v Prievidzi a následne aj v Taliansku, keď odišiel študovať do Ríma. V súčasnosti je farárom v Oslanoch. Vo svojich prednáškach sa sústredil na Lumen Gentium, dokument Druhého vatikánskeho koncilu, a predovšetkým jeho učenie o Panne Márii. Jeho teologicky dôsledný a vďaka zrozumiteľnosti veľmi obohacujúci výklad postupne predstavil Pannu Máriu ako Bohorodičku

a miesto jej kultu v nábožnosti katolíkov. V prvej prednáške najskôr predstavil význam Druhého vatikánskeho koncilu a dokument Lumen Gentium. V druhej prednáške sa sústredil na analýzu hlavných črt pravého učeníka Ježiša Krista, a to na základe skúmania vzoru Panny Márie ako dokonalej učeníčky. Prítomní sa hlbšie ponorili do spoznávania zmyslu a významu zasvätenia sa, štúdia Svätého písma, sviatostného života, vytrvalej vôle nasledovať Pána Ježiša a postoja slúžiť. Obsahom tretej prednášky bolo vyjasnenie vzťahu Panny Márie k Cirkvi a hlavne toho, čo presne znamená, že je našou prostredníčkou, spolupracovníčkou a príhovorkyňou. Štvrtá prednáška zavrhla tému obnovy vysvetlením správneho uctievanie a kultu Panny Márie, ktoré sa odvíjajú od jej materstva ako podstaty jej vzťahu k Cirkvi.

Dp. Markovičovi patrí veľká vďaka za to, že sa mu podarilo účastníkov vytrhnúť zo samozrejmych rámcov uvažovania a bravúrne zaviesť učenie Lumen Gentium priamo do ich srdiec.

Text a foto: Mária Suríková

Modlili sme sa opäť za naše rodiny

V dňoch 28. - 30. septembra 2018 sa na modlitbovom trojdní vo farskom kostole opäť stretli mamy a otcovia z hnutia Modlitby matiek a Modlitby otcov z Komunity Útecha. Otcovia odprosovali za naše vlastné hriechy modlitbou bolestného ruženca a vkladáním symbolu hriechu - sivého srdca - do Ježišovho náručia.

V sobotu mamy odprosovali podľa vzoru Panny Márie svojimi modlitbami v duchu pokory za hriechy ľudí, ktorí ublížili našim deťom i nám. Symbolom týchto hriechov bol malý krížik z prútia zviazaný šnúrkou.

V nedeľu napokon mamy odovzdaním symbolu vďačnosti za našu plodnosť, fyzickú i duchovnú - ovocím - vzdávali chválu za všetko, čo nám dobrý Boh v našom živote daroval.

Tri večery naplnené pokojom v blízkosti eucharistického Krista, „prameňa živej vody“, nám priniesli radosť a vďačnosť za dar Modlitieb matiek, Modlitieb otcov i Detí viery, za dar rodiny a dar Ježiša uprostred nás všetkých.

-eb-

Milión detí sa modlí ruženec

Tušíte, akú veľkú moc má modlitba ruženca? Že obrovskú? Veru áno! Keď sa modlíte ruženec, držíte sa ruky Panny Márie a ona spolu s vami dokáže vyprosiť u Pána Ježiša skutočné zázraky! Neveríte?

Neutíchajúce vojny presahujúce hranice štátov. Nepokoj a chudoba. Terorizmus. Udalosti dnešných čias môžu vyzerat' znepokojujúco až neriešiteľne. A predsa, pre nás kresťanov sa práve uprostred týchto udalostí stávajú stále aktuálnejšími slová svätého Jána Zlatoústeho, učiteľa Cirkvi: „Modliaci sa človek drží vo svojich rukách kormidlo svetových dejín.“ Modlitba spravodlivého môže zmeniť veľa, o čo viac úprimná modlitba dieťaťa!

Medzinárodná modlitbová iniciatíva Milión detí sa modlí ruženec vznikla v roku 2005 vo Venezuele. Na začiatku bolo niekoľko ľudí, ktorí dôverovali slovám svätého pátra Pia: „Ak sa bude milión detí modliť ruže-

nec, svet sa zmení.“ Vďaka tejto iniciatíve sa v priebehu jedného dňa v októbri zjednotí v modlitbe nie milión, ale niekoľko miliónov detí po celom svete, aby tým trochu viac pritiahli nebo na našu zem.

Pridajte sa aj vy a spojme sa spoločne v modlitbe, ktorá má moc meniť chod dejín. Všetky deti, ich rodičia, starí rodičia, učitelia a vychovávatelia, ale i všetci ostatní, ktorí veria v silu ruženca, sú pozvaní, aby sa 18. októbra 2018 o 9:00 hod. (alebo v inom vyhovujúcom čase) modlili spolu s deťmi ruženec za jednotu a pokoj vo svete. Viac informácií nájdete v prípade záujmu na webovej stránke www.miliondeti.sk.

(red.)

Zasvätenie detí Panne Márii

Mária, Matka moja,
plný radosti prichádzam dnes k tebe,
aby som ti celkom daroval svoje srdce. Darujem ti
aj všetko, čo mám a čo robím, celý svoj život.

K tebe chcem priviesť všetkých,
ktorých nosím vo svojom srdci:
rodičov, súrodencov, priateľov,
ale aj tých, čo mi ublížili.

Buď ty našou Matkou,
požehnaj nás a ochraňuj nás.

Chcem ťa milovať,
ako dieťa miluje svoju matku,
a verne sa modliť.

Každý deň chcem myslieť na to,
že ti patrím.

Matka, tvoj som teraz i naveky.

Skrze teba a s tebou
chcem navždy celkom patriť Ježišovi.

Amen.

MILIÓN DETÍ SA MODLÍ RUŽENEC

za jednotu a pokoj

18. októbra 2018

Rozhovor s biskupom z Tanzánie

Všetko stojí na viere a dôvere Bohu

V nedeľu 16. septembra 2018 nás navštívil Mons. Ludovick Minde, biskup diecézy Kahama v africkej Tanzánii. Okrem spoločného slávenia svätej omše o 10:30 hod. v Kostole sv. Bartolomeja, na ktorej poprosil prítomných o modlitby a finančnú pomoc pre ľudí zo svojej diecézy, bola možnosť porozprávať sa s ním aj pri malom občerstvení vedľa kostola, ktoré pripravil Klub priateľov misií. Keďže dary z finančnej zbierky mieni použiť najmä na výstavbu a sprevádzkovanie dvoch škôl, spýtali sme sa ho na pôsobenie katolíckych škôl v jeho krajine.

▪ **Otec biskup, sú rodičia v Tanzánii ochotní posilať svoje deti do školy?**

Áno, sú veľmi ochotní. Ale problémom sú školské poplatky. Ako som to dnes povedal, oni by veľmi radi mali študentov, posielali svoje deti do škôl, ale potom sú tu aj niektoré výdavky, ktoré musia zaplatiť, ako napríklad uniforma, rozmanité poplatky, knihy. Takže svoje deti by veľmi radi poslali do škôl, ale mnohé deti si nemôžu dovoliť ísť do školy. Preto som dnes prosil o podporu a pomoc.

▪ **Majú rovnaké vzdelávacie kritériá pre chlapcov aj pre dievčatá?**

Áno, nie je tu žiadna separácia.

▪ **Aké sú vo všeobecnosti postoje ku katolíckym školám vo vašej diecéze Kahama?**

Katolícke školy sú vo veľkej obľube u ľudí, u rodičov. Pretože, v prvom rade, sú verné morálnym princípom a princípom viery. Rešpektujú ideu Boha. Tieto školy sú disciplinované a vyžadujúce. Študenti, ktorí sú chudobní a študujú v katolíckych školách, sú vždy úspešní na skúškach a odchádzajú pokračovať v štúdiu na mnohých

d ďalších školách v krajine. Katolícke školy sú v čele, sú veľmi kvalitné - v disciplíne, vo vzdelávaní a v morálnom živote.

▪ **Je imidž katolíckych škôl rovnaký v celej Tanzánii?**

Áno.

▪ **Katolícka cirkev v Afrike rastie. Je to tak aj v Tanzánii? Vďaka akým aktivitám sa to deje?**

Katolícka cirkev v Tanzánii veľmi dobre rastie. Najmä v aspekte viery - mnohí ľudia sa dávajú krstiť a konvertujú na kresťanstvo, snažia sa žiť svoj život podľa katolíckej viery. Taktiež pokiaľ ide o školy, napriek ich chudobe počet katolíckych škôl každý rok rastie. Máme tiež mnoho ľudí, ktorí podporujú Katolícku cirkev zo zahraničia, napríklad tu zo Slovenska, z Ameriky, a pomáhajú katolíckym školám v tom, aby mohli pokračovať a vzrastať vo vzdelávaní, vo viere a aj v ich katolíckej identite.

▪ **Tanzánia sa nachádza v regióne s veľkými etnickými konfliktami. Ako sa to odzrkadľuje vo výzvach pre katolícky spôsob života vo vašej diecéze?**

Áno, etnické problémy tu sú, ale Katoľická cirkev sa voči nim stavia tak, že sa vždy snaží zostať verná svojej úlohe. Svojej jedinečnosti a svojej identite. Snaží sa vždy ochraňovať vlastnosti a hodnoty Katoľickej cirkvi, napríklad cez modlitbu, cez liturgiu, cez spôsob sviatostného života a cez dobrý príklad v mnohých aspektoch života.

▪ **Ako katolícke školy v Tanzánii riešia možné extrémistické postoje mladých ľudí?**

Snažíme sa zabezpečiť mladým ľuďom počiatočnú formáciu, to znamená ľudskú formáciu, duchovnú formáciu, vzťahovú formáciu. A nielen počiatočnú formáciu, ale aj priebežnú formáciu. Začíname s deťmi vo veku asi troch - štyroch rokov do veku možno jedenásť rokov. To je počiatočná formácia. Ale tu nekončíme. Pokračujeme tým, čo voláme priebežnou formáciou. Sprevádzame ich ďalej na stredných školách a univerzitách, a aj po tom, ako uzavrú manželstvo. Sme s nimi až do veku osemnásť až tridsaťpäť rokov. Stále ich vedieme a sprevádzame.

▪ **Čo je jadrom tejto formácie?**

Jadrom tejto formácie je zostať verný identite, ktorú máme od Boha. Ľudia, ktorí veria v Boha, ktorí veria v Krista, to sú ľudia, ktorí sa snažia o osobitný spôsob morálneho života, morálneho konania. Takže ich pozývame, aby zostali vernými svojej identite, aby sa nenechali uniesť prejavmi etnickej neznášanlivosti.

Za rozhovor ďakuje Mária Suríková.
Foto: Štefan Kollár

Mons. Ludovick Minde sa narodil 9. decembra 1952 v Kibosho. Študoval filozofiu a teológiu v Kibosho a v Dar-es-Salaam. Za kňaza bol vysvätený 26. júna 1986. Titul doktora biblistiky získal na Pápežskej univerzite Urbaniana. Diecéznym biskupom v Kahame sa stal v roku 2001. Tanzánia je prevažne kresťanská krajina - na základe prieskumu v roku 2014 sa odhaduje podiel kresťanov (katolíkov aj protestantov) na 61% zo všetkých obyvateľov. V diecéze Kahama žije približne 600 tisíc katolíkov, čo je asi 20 % tamjšieho obyvateľstva.

Zdroje: pl.wikipedia.org, en.wikipedia.org, gcatholic.org

Klub priateľov misií slávi jubileum

Bolo to presne 12. októbra 1998, keď vtedajší dekan Ján Bednár spolu s Petrom Gendiarom na svätej omši vo farskom kostole v Prievidzi oznámili založenie Klubu priateľov misií (KPM). Prvým vedúcim KPM sa stal Peter Gendiar a spolu s ním vykročilo na misijnú cestu 20 členov farského spoločenstva.

Činnosť KPM bola v tých rokoch veľmi rozmanitá. Okrem finančných darov sa misie podporovali aj vecnými darmi, zbierali sa ružence, bavlnky a látky na vyšívanie, vlna, okuliare a mnoho iných vecí, ktoré sa posielali v balíkoch páňovi Štefanovi Kondisovi do Humenného. Bolo to mnoho a mnoho balíkov. Petra Gendiara vo vedení KPM postupne vystriedali Emil Dalmády (1999), Juraj Bubnáš (2000, 2006), Angelika Pažická (2006-2008), Jarmila Ugróczyová (2008-2009). Od roku 2010 je vedúcou KPM Mária Dalmádyová.

Vďaka členom

Samozrejme, KPM vydržal vo svojej činnosti až do dnešného dňa vďaka mnohým obetavým dušiam a dobrodincom. Veľká vďaka patrí všetkým vám, ktorí ste v KPM obetavo pracovali a pracujete: *Alexander Eckhart, Helena Benková, Anna Hanúsková, Marta Pribulová, Emilia Kutchyová, Vlasta Môčiková, Mária Hudcová, Paulína Lichancová, Margita Mazánová, Monika Kuzmová, Irena Belanová, Gabriela Bezáková, Valéria Kmet'ová, Zuzana Bronišová, Alexander Nečas, Eva Czisajová, Hedviga Uhliarová, Mária Königová, Ľubica Kubičková, Vlasta Murková, Andrea Jungmanová, Katarína Bubnášová, Ľubica Matiašková, Anna Zañová, Irena Klimová, Viliam Richtarech, Juraj Šipula, Žaneta Bucková, Anna Čuvalová, Elka Sovičová, Elena Čagáňová, Andrea Koroncziová, Juraj Šipula, Anna a Eva Mališová, Mária Huliaková - Musilová, Hedviga Uhliarová, Jozef Dalmady, Oľga Lučanská.*

Ospravedľňujeme sa, ak sme na niekoho zabudli, ale Pán pozná mená všetkých.

Súčasná činnosť

Práca KPM je aj dnes veľmi rozmanitá. **Menšími mesačnými zbierkami** podporujeme misijné diela vo svete prostredníctvom misijných spoločností - Pápežské misijné diela, pallotíni, verbisti, Rádio Lumen, TV LUX, saleziáni, Sávio, atď.

Dvakrát ročne organizujeme **väčšie zbierky** vo farskom kostole, pričom ponúkame ako odmenu dobrodincom rôzne ručne vyrobené predmety, náboženskú literatúru a pod. Takto sme aj vďaka vám podporili núdznych v krajinách Afriky, na Ukrajine, v Albánsku a iných krajinách.

Pozývame aj misionárov a misijných pracovníkov. Už druhýkrát nás navštívil misionár, verbista Róbert Balek, ktorí pôsobi už 9 rokov v Rusku, momentálne na ostrove Sachalin.

Finančne podporujeme seminaristov v Benine prostredníctvom akcie **Adopcia seminaristov.** Jeden rok štúdia seminaristu stojí 600 eur, za 4 roky štúdia 2400 eur. Máme adoptovaných 6 seminaristov. Traja už skončili štúdium. Jeden bol vysvätený za kňaza tento rok, dvaja by sa mali stať kňazmi budúci rok. Dvaja seminaristi nastupujú od októbra do tretieho ročníka a jeden do druhého. Je to naozaj požehnané dielo, o čom svedčí aj to, že tento rok nám pribudnú ďalší dvaja prváci, čím sa počet adoptovaných seminaristov zvýši na osem. Veľká vďaka patrí všetkým, ktorí prispievajú na toto Bohu milé dielo.

„Som nesmierne šťastný a neviem slovami vyjadriť vďačnosť za vás, ktorí sa

modlite a podporujete našich seminaristov. Vaše modlitby za duchovné povolania sú vyslyšané u nás v Benine, kde máme veľa povolanií.” Týmito slovami prejavil svoje pocity rektor seminára v Benine Ambroise Kinhoun pri svojej návšteve Slovenska. Osobne sme sa s ním stretli na hore Butkov, kde otec rektor slávil svätú omšu za všetkých, ktorí majú adoptovaných seminaristov v Benine.

Podpora diecézy Kahama v Tanzánii - nadviazali sme družbu s touto diecézou. Začiatkom roka sa zbierali pre chudobných kňazov tejto diecézy ponožky, mnohí dobrodinci priniesli aj finančné dary, členovia Klubu priateľov misií zakúpili kalich a iné liturgické predmety. V septembri našu farnosť navštívil biskup Ludovick Minde, odslúžil u nás svätú omšu a veľmi ďakoval za podporu jeho diecézy, kde je veľká chudoba, ľuďom chýbajú základné potreby pre život a veľa detí tam umiera na maláriu. Ďakujeme všetkým, ktorí pri zbierke podporili diecézu Kahama a aj tým, ktorí sa po svätej omši prišli s ním porozprávať a občerstviť sa dobrotami, ktoré pripravili naše obetavé farničky. Budúci rok vo februári pôjdu do Tanzánie niekoľkí kňazi, a tak bude možnosť poslať nejaké darčeky pre deti alebo kňazov diecézy. Ak by mal niekto záujem, môže sa k nim pridať a navštíviť osobne túto diecézu. Finančne prispieť môžete kedykoľvek - svoj dar odovzdajte v sakristii farského kostola.

Veľká vďaka patrí všetkým dobrodincom, ktorí misijné dielo KPM podporujú finančne a modlitbami, ďakujeme za podporu všetkým našim kňazom v celej 20-ročnej histórii KPM a najväčšia vďaka patrí Pánovi, pretože bez Neho by sme nič nedokázali.

Pozývame všetkých, ktorí majú záujem o prácu v našom klube, s radosťou vás uvítame! Stretávame sa každý prvý uto-

rok po svätej omši vo farskom centre. Podporiť nás môžete aj darovaním ručne vyrobených predmetov. Ako pripomenul Svätý Otec, pri krste sme „znovuzrodení pre Boží život“, avšak potom je potrebné „pripodobniť sa Kristovi“ v konaní a „nechať sa zapojiť do jeho misie vo svete“.

Pripravila Anna Gálová v spolupráci s Elenou Cagaňovou a Máriou Dalmádyovou.

Novoročné stretnutie Klubu priateľov misií, január 2011

Jesenné zasadnutie KPM, 2009

Kalazanská rodina vo svete

Často ľudia, ktorí poznajú piaristov, nevedia, že rehoľa piaristov má aj svojich „príbuzných“. Inštitúty, ktoré spolu s bratmi piaristami tvoria jednu veľkú kalazanskú rodinu rozšírenú po celom svete.

Rád chudobných regulárnych klerikov Matky Božej Zbožných škôl - piaristi
Skratka: SchP (Scholae Piae)

Ordo Clericorum regularium pauperum Matris Dei Schoparum Piarum (lat.) alebo kratšie Rád Zbožných škôl alebo Zbožné školy sú chudobný reholný rád. Rád založil v Ríme roku 1621 sv. Jozef Kalazanský (liturgická spomienka 25. augusta). Hlavným poslaním rádu je integrálna výchova detí a mládeže, zvlášť chudobných. *„Poslaním našej rehole bude teda učiť deti od základov správne čítať, písať, počítať, učiť ich latinčinu, ale predovšetkým ich naučiť nábožnosti a kresťanskej náuke. Nakoľko to bude možné, budeme im to podávať čo najľahšou formou.“* (sv. Jozef Kalazanský) Heslo rehole, ktoré zakladateľ vyjadril v rôznych formách, znie: *„K väčšiemu rastu zbožnosti“*, v skratke: A + M + P + I.

V súčasnosti pôsobia piaristi v 39 krajinách sveta, majú približne 1340 reholných bratov a vo svojich školách vyučujú cca 642 155 žiakov.

Kongregácia charitatívnych škôl - kavanisti

Kongregácia charitatívnych škôl, všeobecne známa ako „Cavanis Institute“, vznikla z intuície v srdci dvoch benátskych bratov Marca a Antonio Cavanisa na začiatku devätnásteho storočia. V roku 1802 založili v Benátkach prvú bezplatnú školu pre chudobných a odvtedy sa ich životy vyznačovali dlhou a únavnou aktivitou na podporu chudobných mladých ľudí. Pôsobia v 9 krajinách sveta vďaka približne stovke rehoľníkov a majú zodpovednosť za výchovu približne 100 000 žiakov.

Kongregácia dcér Márie Zbožných škôl - piaristky

V roku 1829 pod vedením otcov piaristov založila v Barcelone sv. Paula Montalová (liturgická spomienka 26. februára) ženskú vetvu piaristického rádu. Z úcty k zakladateľovi piaristov prijala reholné meno Paula od sv. Jozefa Kalazanského. Sestry piaristky svoj život zasvätili výchove mladých dievčat. V reholi piaristiek pôsobia v súčasnosti 565 sestier v 21 krajinách sveta, kde vyučujú približne 36 000 detí.

Inštitút sestier Panny Márie

Skratka: SCM

Inštitút založil v roku 1841 vo Verone taliansky kňaz Antonio Provolo. Bol priekopníkom vzdelávania nepočujúcich. Zvlášť sa zaujímal o začlenenie mladých nepočujúcich do spoločenského života. Sestry v inštitúte sa venujú výchove a vzdelávaniu detí na základných a stredných školách. V súčasnosti je ich spolu asi 70 v 5 krajinách sveta a vyučujú okolo 3000 žiakov.

Kongregácia dcér Božskej Pastierky

Sv. Faustino Miguéz (liturgická spomienka 8. marca) sa rozhodol venovať svoj život vyučovaniu podľa charizmy svätého Jozefa Kalazanského. Prijal reholné meno Faustino od Vtelenia, keďže sa narodil v deň pred sviatkom Zvestovania Pána. V duchu piaristickej spirituality kládol veľký dôraz na výchovu detí a mládeže. Keď sa ako kňaz stretol so zložitými problémami chudobných dievčat (marginalizácia a nevedomosť), rozhodol sa o ne postarať, pretože si uvedomoval ich zásadnú úlohu v spoločnosti ako matiek a manželiek. Keďže ich považuje za „dušu rodiny a najzaujímavejšiu súčasť spoločnosti“, aby zabezpečil, že budú dievčatá od základov vychovávané v duchu

Novici piaristi v Africkom Senegale

Sestry kalazantínky na generálnej kapitule

zbožnosti a vedy, najprv založil prvú dievčenskú ľudovú školu a neskôr v roku 1885 rehoľný inštitút Dcér Božskej Pastierky svätého Jozefa Kalazanského. Rehoľa sa rýchlo rozšírila po Španielsku a potom po Južnej Amerike. Jej mottom je: „*Narodili sme sa v jednoduchosti a učíme sa s nádejou.*“ V súčasnej dobe 200 jeho duchovných dcér pôsobí v 10 krajinách sveta a venuje sa výchove približne 19 000 žiakov.

Kongregácia chudobných dcér sv. Jozefa Kalazanského - kalazantínky

Skratka: FPSGC

Kongregáciu chudobných dcér sv. Jozefa Kalazanského založila vo Florencii bl. Mária Anna Donati (rehoľným menom Celestína od Božej Matky) v spolupráci generálneho predstaveného piaristov a zároveň arcibiskupa Sieny Celestina Ziniho. Ich prvá škola vznikla v roku 1889. Zakladateľka bola vedená materinskou láskou v pedagogickom diele plnom pokory a nehy. Účelom tejto inštitúcie je vzdelávanie detí, najmä tých najchudobnejších, opustených, ale aj detí vážňov. V súčasnosti asi 70 sestier v 5 krajinách sveta vzdeláva približne 4 000 detí.

Kongregácia pre kresťanských robotníkov sv. Jozefa Kalazanského - kalazantínci
Rakúsky kňaz Anton Maria Schwartz zalo-

žil kongregáciu vo Viedni 24. novembra 1889 na zmiernenie ťažkej situácie mladých pracovníkov a učňov. Až do svojej smrti v roku 1929 bol jej vyšším generálom. Hlavné oblasti práce kalazantínov sú: pastoračná práca, náboženské vzdelávanie v odborných školách, mimoškolská pastoračná starostlivosť, evanjelizácia mládeže a vedenie farností. V súčasnosti sa venuje 30 bratov v 2 krajinách sveta vzdelávaniu asi 50 000 detí.

Inštitút Svätého Božieho mena - kavanistky

Ženská vetva kavanistov vznikla v roku 1808 v mestečku Porcari, kde sa sestry začali starať o mladých ľudí v ťažkostiach a vytvorili pre nich „zeleninovú záhradu“ (rekreačný priestor), kde by sa im mohli venovať. Charizma Sestier Svätého Božieho mena je: „*Milovať s materskou a otcovskou láskou všetky deti, mládež a mladých ľudí, najmä tých najchudobnejších a najviac marginalizovaných.*“ Vo svete pôsobí 17 sestier v 3 štátoch a venuje sa 10 000 deťom.

Podľa scolopi.org spracovala Elena Blašková

Na okraj...

... tri otázky pre Emíliu Bihariovú

„Africká Emi“ (ako sa rada podpisuje v mejloch) pred niekoľkými rokmi v Regionálnom kultúrnom centre v Prievidzi na prednáške o Tanzánii veľmi zaujala mňa i žiakov 8. ročníka. Aby deťom lepšie priblížila zážitky z exotической Afriky, urobila s nimi na mieste „módnú prehliadku“ šiat afrických miestnych žien. Emília Bihariová (36), absolventka Katedry etnológie na Filozofickej fakulte UCM v Trnave, od roku 2011 pôsobila na misii v Shelui v Tanzánii. Viedla tam Základnú školu sv. Desideria. Neskôr robila vedecký výskum medzi Datogmi, polokočovnými pastiermi v Tanzánii, za ktorými sa pravidelne každý rok vracia. Opýtali sme sa jej na skúsenosti z Afriky.

1

Čím ťa priťahuje Afrika a jej obyvatelia žijúci z nášho pohľadu „zaostalým“ spôsobom života, o ktorých si písala aj svoju odbornú prácu?

Afrika ma priťahuje iným rytmom života a času, zaujímavou mozaikou zvykov a tradícií. Ale bonusom sú predovšetkým ľudia, ktorí za normálne považujú hodnoty, ktoré my strácame, alebo sme už dávno stratili

- zmysel pre rodinu, dobré susedské vzťahy, nelimitovaný čas pre druhého, srdečnosť, pohostinnosť, úctu k životu či k starším.

Datogovia sú výnimočným zjavom aj v modernej tanzánskej spoločnosti, sú nezdelení, odolávajú kristianizácii, prím hrá dobytok a tradície, no nemožno si ich predstavovať, že sú „zakonzervovaní“. Naopak, aj oni podliehajú zmenám, využívajú napr. solárne panely, mobily či sociálne siete alebo začali posielat' deti do katolíckych škôl.

2

Čo je z tvojho pohľadu na živote pastierov etnika Datogov zaujímavé a čo by si s nimi nikdy nemenila ako obyvateľka Európy?

S Datogmi viete, na čom ste, nepretvarujú sa. Vždy ma udivuje ich neskonlá úcta k druhým a úprimná radosť na tvári aj napriek ťažkému životu.

Datogovia obývajú nehostinné zabudnuté oblasti Tanzánie, kde nie je napríklad elektrina. Vychutnávam si vždy tento čas, nikdy som nevidela takú nočnú oblohu ako tu. Nikde vás neruší svetlo a máte pocit, že sa môžete dotknúť hviezd. Sedíte vonku a počúvate rôzne príbehy a legendy. Na druhej strane práve bez elektrickej energie by život doma bol hľadám „nemožný“, hoci tam ten čas vyhladávam.

3

Aký bol tvoj najneopakovateľnejší zážitok / poznatok z Afriky?

Je veľmi ťažké vybrať jeden. Myslím, že nikdy nezabudnem na nefalšovanú radosť na tvárach detí, keď sa naučia písať či zložia prvú vetu. Tie prváčence vám veria všetko a vy im tvarujete svet. Práca učiteľa je veľmi náročná, ale krásna zároveň.

A poznatok? Naučila som sa prijímať, hlavne od tých, ktorým to nemôžem vrátiť späť. Keď sme s kamarátkou stopovali krajinou, veľa ľudí nás odviezlo, prichýlilo či dalo najesť a vždy som mala problém len tak nezištne prijímať. Pretože vždy je ľahšie dávať ako prijímať. Vtedy mi jeden z našich hostiteľov povedal: „Dnes som pomohol ja tebe, zajtra ty pomôžeš inému.“

Ak máte záujem podporiť vzdelávanie malých afrických pastierov na anglických katolíckych školách vedených sestrami, môžete tak urobiť zaslaním na číslo účtu: SK5609000000000283929150, Emília Bihariová, Trnavská 54, 919 04 Smolenice. Každé euro je určené na školné či oblečenie pre deti - druháčikov Mteji, Utabu, Kituseniho alebo piataka Ukaku či stredoškôlčky Uragwetu a Urahoni. Ak chcete vedieť viac, píšete Emi na: emi.bihi@gmail.com

Pripravila: Elena Blašková, foto: Emília Bihariová

Rozpis kňazských služieb v školskom roku 2018/2019

Celebrovanie svätých omší:

Čas/deň	Pondelok	Utorok	Streda	Štvrtok	Piatok	Sobota
6:00	Jendrejovský	náhradník	Slovák	Slovák	Kučera	Slovák
12:00	Kučera	Slovák	Slovák	Kučera	Slovák	
16:30	Kučera	Slovák	Kučera	Kučera	Kučera	Kučera

Nedeľa: 7:30 Slovák; 9:00, 10:30 a 18:00 Kučera; 9:00 Mariánsky kostol: Slovák

Vysluhovanie sviatosti zmierenia:

Čas/deň	Pondelok	Utorok	Streda	Štvrtok	Piatok	Sobota
5:45 – 5:55	Jendrejovský	náhradník	Slovák	Slovák	Kučera	Slovák
11:30 – 11:55	Kučera	Slovák	Slovák	Kučera	Slovák	
16:00 – 16:25	Kučera	Slovák	Slovák	Kučera	Slovák	Kučera

Prvopiatkový týždeň - na obed od 11:15, popoludní pondelok až štvrtok od 15:00, piatok od 14:00; vo štvrtok a v piatok dvaja.

Rýchla jeseň

3. 9. 2018

Vitajte v jeseni, priatelia! Dnes tu máme tretí deň prvého jesenného mesiaca. Ono „vitajte v jeseni“ však mohlo odzniet' aj skôr, veď farebne sa naše hory začali tváriť jesenne už pred tromi týždňami. Priznám sa, že ma to zaskočilo. Možno je to spôsobené tým, že tohto roku ide vegetácia v predstihu, možno suchým augustom a možno úplne iným faktorom. Tak či onak, trochu žltej, no najmä veľa hrdzavej farby tu bolo oveľa skôr ako zvyčajne.

Zmena farby je charakteristická aj pre jeseň ľudského života. Tej je dominantná sivá či biela, ktorá sfarbila najskôr časť mojich vlasov a teraz už aj časť fúzov a brady. Tiež ma to prekvapilo a zdalo sa mi to skôr, ako by bolo treba. Keď sa však pozriem na svojich rovesníkov, vidím, že je to normálne, a keď si spomeniem na svojich rodičov, uvedomujem si, že je to prirodzené.

Ono tá jeseň tak či tak príde. V prírode i v živote. U niekoho skôr, u iného neskôr. Kto s ňou nepočíta a myslí si, že bude večne mladý, nepochopil život. A kto sa tak tvári v septembri, ba niekedy i októbri svojho života, je trápny. Nielen preto, že ľudsky nedozrel, ale aj preto, že kvôli neustálemu hraniu sa na mladosť príde o krásy a radosti jesene života. Toto obdobie je totiž príjemne farebné nielen pri pohľade na stromy, ale aj na zrelý ľudský život.

Vladimír Slovák **rtv:** Rádio Slovensko **rtv:** slovensko.rtv.sk

Podoprenie

10. 9. 2018

„Ej veru nie som sám, koho to trápí,“ povedal som si nedávno sledujúc podoprené konáre ovocných stromov v istej dedine. Po dvoch neúrodných rokoch je na nich totiž toľko ovocia, že láme konáre. A to je škoda. Stromom treba pomôcť. Nielen preto, aby sme neprišli o tohtoročnú úrodu, ale aby ju mohli prinášať aj v budúcnosti.

Situácia mi pripomenula istého mladého muža, ktorého som prijímal do práce ako riaditeľ rádia. „Jeho ambície sú oveľa vyššie, než jeho intelektuálny potenciál,“ povedala mi prizvaná psychologička. „A to môže robiť problémy. Ak nedosiahne ciele, ktoré si stanoví - a to väčšinou nedosiahne -, bude frustrovaný, zlomí sa.“ Mala pravdu, napriek jej námietkam som ho totiž prijal. Po pol roku však sám odišiel. Sklamáný z firmy i zo seba. Čakal viac.

Podoprené preťažené konáre ma tak inšpirujú k trom postojom:

Prvým je nedávať si nereálne ciele. Ustrážiť svoje ambície v miere svojich schopností a možností.

Druhým vnímať aktuálnu preťaženosť ľudí okolo seba a podoprieť ich, ak treba. No a do tretice byť vdáčný ľuďom, ktorí vnímajú moju preťaženosť a sú mi v nej podporou.

Olympia

17. 9. 2018

Meniny má mesto. Aj tak by sme mohli povedať pri dnešnom pohľade do kalendára. Mesto staré viac než 3000 rokov a známe celému svetu. V roku 776 pred Kristom sa tu totiž konali prvé olympijské hry. Náboženské, kultúrne a športové súťaže, ktoré pretrvali až do roku 426 po Kristovi. A dnes sú tu opäť.

Posledné skončili v Kórejskom Pchojngčchangu 25. februára tohto roku. Boli to 23. zimné; pričom prvé zimné sa konali v roku 1924 vo francúzskom Chamonix. Originálne sú však letné. I tie staré, i novodobé, ktoré rozbehol v roku 1896 v Aténach Pierre de Coubertin. Na všetky sa nosí olympijský oheň zapálený práve v meste, ktoré má dnes meniny, v Olympii.

Ktovie, či ho tam zapália aj v dnešný sviatočný deň? Pravdepodobne nie, lebo v gréckom kalendári sa dnes uvádzajú mená Agapé, Elpida a Sofia. Olympia tam nie je. A to nielen dnes. Nenašiel som ju tam vôbec! Takže dnes slávia len slovenské Olympie, ktorých asi nie je až tak veľa. Spolu s nimi však môžeme sláviť i my ostatní. Môžeme prežívať mier, súdržnosť, súťaživosť a česťnosť, hodnoty, ktoré k Olympii či skôr k olympiáde patria. A je jedno, aké meno máme a v ktorom meste bývame.

Zamyslenie na dnešný deň **rtv:** vysiela každý pondelok 5:10 hod.

Svoj svet

24. 9. 2018

Na svete žije sedem a pol miliardy ľudí. Alebo aj sedem a pol miliardy svetov. Lebo každý z nás má svoj svet. Svoj pohľad na dianie okolo, svoje záujmy, svoje riešenia, každý v určitom slova zmysle žije pre seba. Je to prirodzené, je to dobré? Čo je cieľom človeka, dosiahnuť, to čo chce? Prispôbiť ten veľký všeobecný svet svojim predstavám, alebo skôr naopak - prispôbiť svoj svet predstavám iných?

Podľa Viktorie Montany rast v ľudskej dokonalosti, presnejšie rast v ľudskosti je rastom od sebestva, od lásky k sebe k láske k druhým. Čím viac máme teda svoj svet, tým menej sme ľuďmi, a naopak, čím viac sme tu pre iných, tým viac sme ľudia. Bytosti stvorené na Boží obraz. Nielen živočíchov.

Uvažujem o tom od včera, keď sa v katolíckych kostoloch čítal úryvok z 9. kapitoly Markovho evanjelia, v ktorom Ježiš prechádza Galileou a hovorí svojim učeníkom, ako skončí, že bude zabitý svojimi nepriateľmi. Oni sa však bavili o niečom úplne inom. Hádajú sa o tom, kto z nich je väčší. Majú svoj svet a ten jeho ich nezaujíma. Pričom jeho zaujímajú oni, veď na smrť ide za nich. Boh, ktorý sa stal človekom, ukazuje ľuďom, ako majú byť skutočnými ľuďmi.

Počet obyvateľov na Zemi asi dnes nezmením. Nezmením ani svet. Ale môžem zmeniť svoj svet, aby bol menej môj, aby som bol viac človekom.

Slová povzbudzujú, príklady prit'ahujú

V súčasnosti sa často hovorí, že mladým už nestačia slová, chcú vidieť príklad. Niekedy sa o tom hovorí ako o určitej novej charakteristike doby. Známe latinské prislovie v názve tohto článku - *Verba movent, exempla trahunt* - dosvedčuje, že sila osobného príkladu aj v dávnejších dobách predčila silu slov. Prečo sa dnes pozeráme na silu osobného príkladu akoby „po novom“?

Doba masmédií a individualizácie

Dnešné „nové“ zdôrazňovanie potreby viest' ľudí príkladom je v prvom rade reakciou na dobu nedávno minulú, v ktorej mali silnú formačnú a mobilizačnú úlohu slová - ideológie. Tie sa síce v ľudských spoločnostiach vyskytovali vždy, no masmédiá, ktoré sa rapidne vyvíjali hlavne v posledných dvoch storočiach, im dali novú a obrovskú silu. Do polovice 20. storočia pôsobila ich autorita najmä **konformizujúco** - pripodobňovaním životných štýlov ľudí, zjednocovaním ich názorov a posilňovaním ich verejného sebavedomia pod vplyvom vedomia sily davu. V druhej polovici 20. storočia začal nad konformitou, vytváranou hlavne masmédiami, prevažovať **trend diferenciacie (odlišovania jednotlivostí)**. Prenikol aj do masmédií prostredníctvom nárastu ich počtu a rôznorodosti. Aj pod vplyvom individualizácie (čiže nárastu autonómie, nezávislosti jednotlivcov v spoločenských vzťahoch a povýšení hodnoty jednotlivca na najvyššiu spoločenskú hodnotu) sa opäť začala vyzdvihovať hodnota originálnosti. Prejavilo sa to nielen v ekonomickom trende produkovať malé počty rozličných výrobkov s možnosťou pre zákazníkov prispôbiť výslednú podobu produktu svojim vlastným kritériám, ale aj vyzdvihovaním plurality, rozdielnosti ako kultúrneho a politického ideálu. Zelenú dostal život „po svojom“. Spoločenský dôraz na odlišenie sa jednotlivcov a skupín je však len prejavom oveľa hlbších organizačných a štruktúrnych spoločenských zmien. Z pohľadu jednotlivca ich pôsobenie vystihol nemecký sociológ Ulrich Beck vo svojej knihe *Riziková spoločnosť* (1984), kde opísal proces **biografického riešenia systémových rozporov**. V skrat-

ke to znamená, že moderné spoločnosti už dostatočne nerámčujú životy ľudí, pretože ich jednotlivé podsystémy sa stali navzájom oddelené, viac či menej nezávislé, ba dokonca rozporné. Na ramená jednotlivca potom padá ťažká úloha poskladať jednotlivé aspekty svojho života (rodina, práca, vzdelanie, náboženstvo, atď.) - a hlavne vyriešiť systémové rozpory a nesúlad medzi nimi - v rámci vlastnej biografie.

V súlade s tým u jednotlivcov i skupín narastala **úloha reflexivity** - t.j. jednotlivci, skupiny i inštitúcie sa stali témami pre seba samých a pustili sa do tvorby poriadku i zmien v procesoch kritického (v neutrálnom zmysle) uvažovania a debatovania o ich zmysle a správnosti v rôznych podobách a na rôznych úrovniach (od reflexivity jednotlivca voči sebe samému, reflexivity skupín aj inštitúcií, až po premenu politiky). Takéto kritické a tvorivé premýšľanie a zhováranie sa o sebe samých v ľuďoch posilňuje vedomie toho, že svojím správaním sa nielen prispôbujú svetu, ale že ten svet predovšetkým tvoria.

Prepájanie jednotlivých oblastí života patrí dnes k najväčším osobným aj spoločenským problémom. Je tiež jedným z dôvodov, prečo sa životné situácie ľudí veľmi líšia a pre mnohých z nich sú „tradičné“ riešenia nevyhovujúce. A nielen preto, že by ich zásadne odmietali. Keďže aj ponúkané rady sa vyskytujú v jednotlivých, navzájom neskĺbených pozíciách, ľudia sa snažia nájsť príklad toho, ako ich účinne spojiť. (Pomoc hľadajú napr. u psychológov, trénerov osobného rastu, guru, celebrit a pod.)

Postoj k zmenám

Zhruba v tom istom období sa v Katolíckej

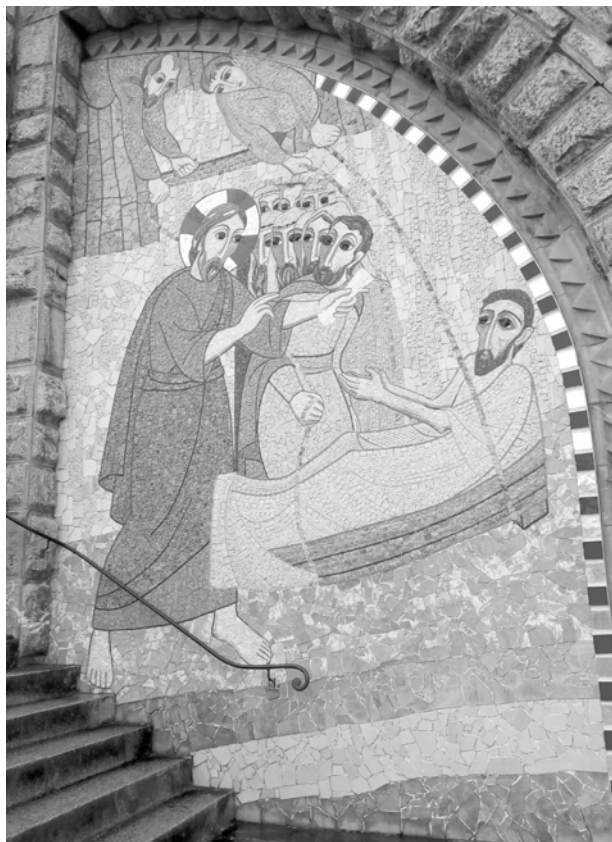
cirkvi, ktorá si uvedomila jednak zmenu svojej pozície v spoločenskom živote, ale aj celkovú zmenu spoločností, začala formovať myšlienka *novej evanjelizácie*, čiže potreby trvalého misijného poslania celej Cirkvi, a to nanovo aj v národoch, ktoré prijali kresťanstvo pred stáročiami (Európa).

Pred kresťanmi stojí predovšetkým *výzva popasovať sa s nálepkou tradicionalistov a pomalých v prístupe k zmenám*. Určite nie za cenu toho, že by prestali skúmať, či novinka vedie ľudí správnym smerom, a ani nie za cenu vzdania sa slobody odmietnuť ju, keď sa ukáže ako zmena nesprávnym smerom.

Veľakrát stačí zmeniť *spôsob argumentácie*. Argument „vždy to takto bolo“ už dávno stratil autoritu - prinajmenšom pod vplyvom šírenia sa vedy, ktorá reprezentuje nastavenie ľudí na to, že chcú hľadať lepší a účinnejší spôsob života a neustále poznávať svet. (Nezáleží na tom, že veda niekedy svojimi zložitými postupmi potvrdí ako účinné to, čo „tu už dávno bolo“.) Niekedy stačí do argumentácie zahrnúť nové poznatky a súčasné názory ľudí na svoje problémy, ktoré riešia. Nezriedka je však potrebné prijať, že životné podmienky sa zmenili natoľko, že „tradičný“ postup už naozaj nefunguje.

To samo o sebe neznamená spochybnenie kresťanskej viery, Božích zásad a hodnotenia toho, čo je správne a čo nie. Skôr si to vyžaduje dôslednejšie sa na ne pozrieť, overiť, či sme medzi Božie zásady omylom nezahrnuli aj také, ktoré vznikli len osobitnou skúsenosťou minulých generácií a ktorých odmietnutie nemusí byť v rozpore s tými Božimi. S veľkou podporou modlitby treba zhodnotiť súčasné podmienky života a jeho problémy cez Božie princípy a zásady.

Od kresťanov sa očakáva *dynamická viera*, ktorá neustále (v každom čine, myšlienke, cite) hľadá cez pohľad na Boha správny spôsob správania, a aj správne (dobré) nástroje na jeho prevedenie. V tom je jeho najväčší

Sila pôsobenia Božieho súladu medzi slovom a skutkami (mozaika v Lurdoch)

potenciál a sila. Kresťania medzi sebou nemajú autoritatívnych vodcov a ani by ich nemali hľadať, pretože sú všetci *učeníkmi*. Navyše, nie učeníkmi obdivuhodného (živého či mŕtveho) mysliteľa, ale živého Boha. Preto sa takéhoto prehodnocovania nemusíme báť. Veríme v niekoho, kto tento svet a ľudstvo pozná, vidí aj súvislosti, ktoré my nevidíme a žiadna ľudská „doba“ ho neprekvapí, pretože vie, kam svet a život speje. Kresťanstvo nie je len „tradičné“ náboženstvo (v zmysle historickej ľudskej skúsenosti), ale je predovšetkým náboženstvo veľmi „moderné“ (v zmysle dynamiky každodenného ľudského života). Jeho vodcovská sila spočíva v pokornej vernosti živému Bohu.

Text a foto: Mária Suríková

Immaculée Ilibagiza a Steve Erwin: Prežila som

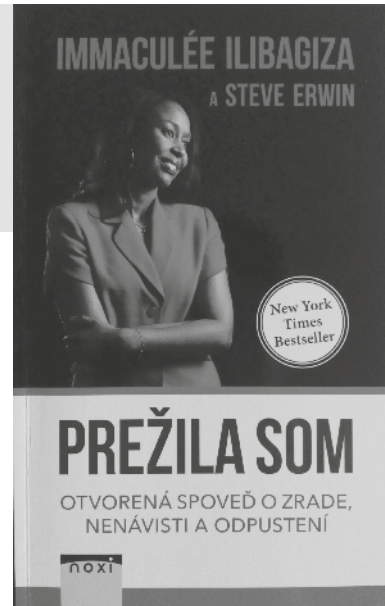
Otvorená sponed' o zrade, nenávisti a odpustení.
Vydavateľstvo Noxi, s. r. o., Bratislava 2016, 278 s.

„»Myslela som si, že ste sa zbláznilí, keď ste im odpustili, Immaculée - že im umožňujete vyviaznúť z ťažkostí. Za to mňa bolesť a horkosť, ktoré som si niesla v srdci už jedennásť rokov, takmer zničili. Cítila som sa už tak biedne, že som viac nemala silu žiť. No odvšadiaľ som počúvala svedectvá, ako ste odpustili vrahom svojej rodiny a posunuli sa vo svojom živote... Ste šťastná a máte manžela, deti a prácu! Potrebujem sa naučiť, ako sa zbaviť nenávisti. Potrebujem znova žiť...« Povedala som jej, že vkladám svoju dôveru v Boha, a pokiaľ ide o to, čo som urobila, aby som mohla odpustiť a posunúť sa v živote ďalej, všetko som práve opísala v tejto knihe.“ (Epilóg, s. 252)

Kniha, o ktorej sa počas návštevy autorky prvá dáma Japonska vyjadrila, že chce, aby si ju prečítalo každé školopovinné dieťa, má venovanie: „Na pamiatku obetiam genocíd kdekoľvek na svete“. Immaculée Ilibagiza opisuje jednu z nich, ktorú prežila ako 24-ročná. Genocída kmeňa Tutsi vo Rwande sa začala na Veľkú noc, 7. apríla 1994, hneď na druhý deň po zostrelení lietadla pristávajúceho v hlavnom meste, v ktorom sa vracal prezident po podpísaní mierových zmlúv z Tanzánie. Skončila sa o 100 dní neskôr v polovici júla, a zapísala sa do dejín ako jedna z najkrvavejších v histórii ľudstva. Týchto pár týždňov stačilo na vyvraždenie viac ako milióna obyvateľov, pričom asi dva milióny sa stali utečencami do iných krajín po jej skončení.

Immaculée Ilibagiza v knihe rozpráva svoju osobný príbeh, ktorý má dve pútavo prepojené roviny. Jednu tvorí faktami dobre podložený opis udalostí, druhou je jej línia ich prežívania. Príbeh je taký bohatý, že v knihe snáď nie je ani jedna zbytočná veta. Práve naopak, v rýchlom spáde

diania sa čitateľ neubrání dojmu, že hoci je príbeh ucelený, mnohé bolo z rozprávania pre ušetrenie miesta, a možno aj citov čitateľa, vynechané. Azda najvzácnejšou črtou knihy je jej vecnosť. Autorka v nej opisuje život - bez príkras a manipulácie v mene autorského odkazu. Netají sa tým, že odhaľuje svoje vnímanie a myslenie, svoje premeny, úžas nad premenami iných ľudí. A v narastajúcom zmätku udalostí a ľudskej nespoľahlivosti nachádza jedinú istotu a riešenie - Boha. Svedectvo náboženskej premeny autorky je silné aj vďaka tomu, že je nenápadné. Hneď v úvode predstavuje svoju rodinu a hlavné rysy výchovy, ktorú so svojimi tromi bratmi dostala. Okrem iného medzi ne patrila katolícka viera, v ktorej jej boli rodičia, ale aj bratia veľkým príkladom. Modliť sa a žiť skutky milosrdenstva preto pre ňu bolo prirodzené. Počas 91 dní ukrývania sa s ďalšími siedmimi ženami v stiesnenom úkryte, bez možnosti rozprávať, hladná, vystrašená z bezprostrednej hrozby mučenia a smrti, zdesená zo zreteľných zvukov z ulice a smutná zo správ o smrti svojich rodičov

a bratov, postupne našla útechu v hlbokéj a sústavnej modlitbe. V podmienkach, v akých bol vlastne možný iba duchovný život, prežívala aj silné pokušenia. To zlomové nastalo vtedy, keď jej diabol pravdivo odhalil, že svojimi modlitbami Boha klame, pretože má srdce plné nenávisťou rovnako ako zabijaci vonku. V tej chvíli prežila desivú skúsenosť, že Bohu sa to naozaj nepáči, a ak to nezmení, stratila svoju jediná útechu a silu.

Rovnako desivý je však aj spoločenský odkaz knihy. Vierohodne ukazuje, že na apokalypsu ľudskosti stačí segregujúce myslenie (s nenávisťou alebo závisťou ukazujúce na „tých druhých“) a rádio (ovládané politikmi a ľuďmi, ktorí takto myslia). Kedykoľvek a kdekoľvek na svete.

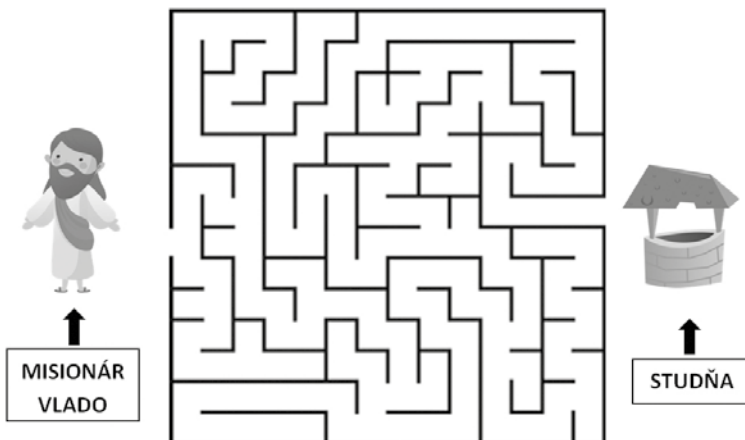
Text a foto: Mária Suríková

Milé deti!

Dnes sa spolu s misionárom Vladom vydáme na misijnú cestu. Viete vlastne, čo misie sú?

Pán Boh veľmi túži potom, aby ho spoznalo čo najviac ľudí na svete. Niektorí ľudia však nemajú to šťastie, aby stretli niekoho, kto by im o našom dobrom Bohu povedal. A presne preto sú tu misionári – ľudia, ktorí sa vydávajú na cesty, na ktorých vo svete šíria správy o Ježišovej láske a spáse. Misionári chodia na misie často napríklad do Afriky, ale aj do iných častí sveta.

Misionár Vlado je tiež práve na misii v Afrike. Na ceste z mesta do mesta zabľúdil v púšti. Pomôž mu nájsť cestu k studni, aby sa mohol osviežiť a pokračovať na svojej misijnej ceste ďalej.

Tak čo, podarilo sa? Chcel by si byť aj ty misionárom? Možno sa raz z teba takýto misionár stane! ☺

Rubriku
pre deti
pripravila
Romana
Václavíková

Nezvyčajná životná misia malej Arabky

Svätá Miriam Baouardy

Bola nevzdelaná, a predsa svojou jednoduchosťou a pokorou ovplyvnila mnohých. Svätá Miriam Baouardy, Mária od Ukrižovaného Ježiša, alebo aj malá Arabka, ako ju nazývali, si svojich výnimočných darov nebola vedomá. Nasledovala iba hlas, ktorý počula vo svojom srdci: „Všetko pominie. Keď mi dáš svoje srdce, nikdy ťa neopustím!“

Svätá Miriam Baouardy sa narodila 5. januára 1846 v dedine Abelin v oblasti Galiley v Palestíne v kresťanskej rodine. Jej rodičia mali pred ňou dvanásť synov, ale všetci zomreli v útlom veku. Nažive zostala iba ona a jej o dva roky mladší brat Pavol. No zo spoločného šťastia sa netešili dlho. Obaja rodičia im už v detstve krátko po sebe zomreli. Pavla si zobrala do výchovy matkina sestra, Miriam otcov brat. Spolu s ním sa ako osemročná presťahovala do Alexandrie v Egypte.

Odmietnutie a útek

Strýko sa o Miriam síce staral, no nezabezpečil jej žiadne vzdelanie. Nevedela teda ani čítať, ani písať. Keď mala dvanásť rokov, podľa orientálneho zvyku ju zasnúbili. Miriam však tušila, že to nie je jej cesta. Počúvala Boží hlas a rozhodla sa nevydať. Strýka tým strašne rozžúrila a začal sa k nej správať ako k slúžke. Miriam chcela utiecť k svojmu bratovi. Sluha, ktorý jej pri úteku pomáhal, sa ju však pokúsil donútiť prestúpiť na islam. Keď jeho snahu rozhodne odmietla, podrezal jej hrdlo, a mysliac si, že je mŕtva, zabalil ju do plachty a hodil do ned'alekého lesíka. Bola zázračne uzdravená na príhovor Panny Márie. Potom zaklopala na dvere františkánskeho kláštora, kde požiadala o pomoc.

Zo slúžky rehoľná sestra

Miriam sa nikdy nedostala ani k svojmu bratovi, ani späť k strýkovi. Pracovala ako slúžka v arabskej kresťanskej rodine v Alexandrii, neskôr v Bejrúte a v Jeruza-

leme. Keď sa rodina, v ktorej pracovala, presťahovala do Francúzska, vzala Miriam so sebou. Tu začala realizovať svoju túžbu po rehoľnom živote. Najskôr prosila o prijatie k sestram sv. Jozefa. Kvôli mystickým zážitkom, ktoré prežívala, jej však sestry odporučili vstúpiť do karmelitánskeho kláštora. Tu prijala rehoľné meno Mária od Ukrižovaného Ježiša.

Po troch rokoch odišla do Indie, aby pomohla pri zakladaní nového kláštora. Zažila tu obdobie veľmi intenzívnych pokušení. Diabol sa jej zjavoval v podobe rôznych svätcov a prehovárал ju, aby opustila kláštor a vydala sa. Ona ho však vždy odhalila a odohnala znamením kríža. Hovorievala: „Pán Boh dopúšťa pokušenia len preto, aby sme mohli rásť. Nikdy sa neznechucujte, veď nie ste anjeli. Sama zo seba nemôžem nič okrem hriechu, ale Boh môže vo mne urobiť veľké veci.“

Bola obdarená mnohými nadprirodzenými darmi. Extázy, stigmy, bilokácia (schopnosť byť na dvoch miestach naraz), levitácia (vznášanie sa nad zemou), predpovedanie udalostí... Predstavená v Indii ju nechápala a vystavovala mnohému utrpeniu a skúškam. Ježiš v zjaveniach ju však povzbudzoval vytrvať: „Boh trpel a je potrebné, aby trpel aj človek, či to chce, alebo nechce. Ak trpí z lásky, zjednotený s Bohom, bude trpieť menej a získa zásluhy. Ale ak sa človek vzbúri, bude trpieť viac a nenadobudne žiadne zásluhy.“

Základ svätosti

Po návrate do Francúzska si Miriam vyžiadala robiť tie najponižujúcejšie práce. Základom jej svätosti neboli neobvyčajné mystické dary, ale pokora. Hovorievala: „Svätosť nie

je modlitba ani videnia, zjavenia, ani schopnosť dobre sa vyjadrovať, ani drsné košeľe, ani skutky pokánia, ale pokora. Pokora je pokoj! Pokorná duša je vždy šťastná.“

Mala veľkú úctu k Duchu Svätému. Po návrate z Indie povedala matke predstavnej, že Ježiš si želá, aby ju poslala do Betlehemu, kde má založiť ďalší karmelitánsky kláštor. Zdalo sa to byť nemožné. Chýbali peniaze, pozemky, ale i súhlas pápeža. Lenže čo je nemožné Bohu? Neprešlo veľa času a jedna zámožná pani dostala počas adorácie vnuknutie, že má zafinancovať založenie nového karmelitánskeho kláštora. A v roku 1875 sa Miriam spolu s ďalšími deviatimi sestrami mohla vydať na cestu. Keďže vedela po arabsky, jej úlohou bolo

dozerat' na robotníkov na stavbe, čo sa jej stalo osudným. Keď raz niesla robotníkom vodu, potkla sa na schodoch a smrteľne sa zranila. Zomrela 26. augusta 1878 vo veku nedožitých 33 rokov.

Životná misia malej Miriam sa i napriek mladému veku skončila úspešne. Hneď po smrti si ju ako svätú uctievali kresťania aj moslimovia. Oficiálne bola blahorečená pápežom Jánom Pavlom II. v roku 1983 a svätorečená pápežom Františkom v roku 2015.

Pripravila: Petra Humajová

Životopisné údaje: Ž. Podtejski: Sol' zeme a svetlo sveta 2; zivotopisysvatych.sk, milujtesa.org, foto: www.carmeliteinstitute.net

Spomienky

Milovali sme Ťa, Ty si milovala nás. Tú lásku v našich srdciach nezničí ani čas.

Dňa 4. októbra 2018 uplynul 1. rok od úmrtia našej drahej manželky, matky, starej mamy **Štefánia Fedorovej, rod. Chylovej**. S láskou a úctou spomína manžel, synovia a dcéra s rodinami a vnúčatá Adamko a Tomáško.

Kto ste ju poznali, venujte jej tichú modlitbu.

Kto v srdciach žije, nezomiera.

S nádejou na stretnutie vo večnosti si pri svätej omši dňa 18. októbra 2018 pripomenieme 20. výročie smrti nášho manžela, otca a starkého Františka Mikulu.

S láskou a úctou si na neho spomínajú manželka, dcéry a synovia s rodinami.

Odpočinitie večné daj mu, Pane, a svetlo večné nech mu svieti.

Až raz od nás, mamka, tíško odídeš, v nebeskom kráľovstve s matkou sa stretneš. Ručičku jej podáš za nás za všetkých, požehnanie od nej vyprosíš.

Dňa 23. októbra 2018 uplynie 5 rokov, čo si od nás, mamička **Helenka Melišková**, odišla. S láskou na Teba spomíname a v našich srdciach zostávaš navždy s nami.

Dcéry a syn s rodinami

Farská kronika od 20. augusta do 21. septembra 2018

Do farského spoločenstva sme sviatosťou krstu prijali:

Marcus Uršula	Kevin Radič
Jana Piačeková	Dávid Radič
Dorota Dobrotková	Natália Richterová
Daniel Filipovič	Eliška Martincová
Tomáš Hraňo	Šofia Antónia Hopková
Matej Kotrík	Šimon Huliny
Ema Kotriková	Agáta Humajová
Lesana Kucháriková	Samuel Letkovský
Alex Marovič	Dorota Pavláková
Lea Šlenková	Erik Rajnoha
Sebastián Radič	Samuel Mandík
Nikola Radičová	Sára Bartošová
Ján Radič	Markus Ružek

Manželstvo uzavreli:

Peter Lojek a Nadežda Bujnová
Tomáš Juríček a Simona Hrušková
Maroš Krajčík a Jana Piačeková
Peter Belák a Eliška Jamříšková
Michal Uhlár a Lenka Černáková
Martin Obert a Tatiana Kovačiková
Štefan Vrtel a Veronika Ištvanová
Ľubomír Mendel a Natália Pekárová
Peter Valko a Barbora Rybárová
Róbert Šašura a Katarína Jeckelová

S kresťanskou nádejou na stretnutie vo večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:

Helena Pipišková, 93 r.
Miroslav Karvay, 61 r.
Jozef Mečiar, 79 r.
Zita Čupcová, 85 r.
Anastázia Rosinská, 92 r.
Mária Kocsisová, 82 r.
Ivan Gábriš, 39 r.
Jozef Janulka, 90 r.
Adéla Ďurčáková, 73 r.
Oldřich Jašek, 51 r.
Beata Kaliská, 70 r.
Albert Hagara, 88 r.
Olga Mihoková, 72 r.
Štefan Polák, 43 r.

BARTOLOMEJ

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ
v B.B. č. 1127/98

Vydáva:
Rímskokatolícky farský úrad
v Prievidzi. Vychádza raz mesačne.

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898
e-mail: alozj.vlcko@gmail.com

Vedúca vydania: Petra Humajová
Grafika: Beáta Voskárová
Redaktori: Vladimír Slovák, Dominik
Kučera, Juraj Kiss, Elena Blašková,
Anna Gálová, Štefan Kollár, Mária
Melicherčíková, Mária Pytlová, Mária
Suríková, Romana Václavíková

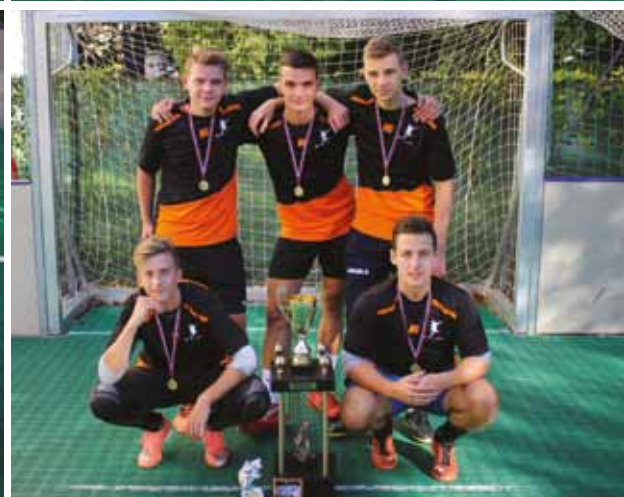
Kontakt:
tel.: 046/542 28 01
web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:
str. 1, 2, 32 - Štefan Kollár
str. 3 - Silvia Kobelová
str. 31 - Monika Mečiarová

Tlač: PATRIA I., spol. s r. o.
Náklady na tlač:
cca. 0,40 €

Upozornenie:
Redakcia si vyhradzuje právo výberu
a úpravy príspevkov. Rukopisy nevraciamе.

Titulná strana:
*Páter Róbert Balek, slovenský misionár
na ostrove Sachalin*

Futbalový turnaj Gól za život, 28. septembra 2018

Banická omša v Kostole Najsvätejšej Trojice, 9. septembra 2018

